

Diploschistes muscorum i inne interesujące gatunki porostów w Borach Tucholskich (północna Polska)

Diploschistes muscorum and some other interesting lichens from Bory Tucholskie (northern Poland)

WIESŁAW FAŁTYNOWICZ

W. Fałtynowicz, Zakład Systematyki i Fitosocjologii, Instytut Botaniki, Uniwersytet Wrocławski, pl. Maksa Borna 9, 50-204 Wrocław, e-mail: wiefalty@biol.uni.wroc.pl

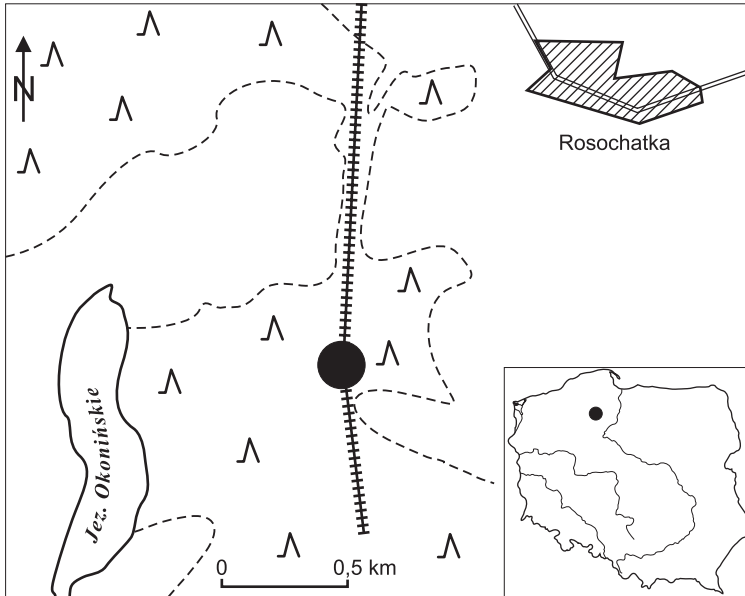
ABSTRACT: 63 lichen taxa are reported from the northern part of Bory Tucholskie (northern Poland).

KEY WORDS: lichens, Bory Tucholskie, northern Poland

Okolo 1 km na północ od stacji kolejowej Rosochatka w Borach Tucholskich (ryc. 1) zlokalizowano stanowisko bardzo interesujących gatunków porostów, które rosły na nasypie kolejowym i w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Podłożami, na których występowały, były: piaszczysta gleba, betonowe słupki, drobne kamienie i niewielkie głazy, a także kora młodych brzoź i sosen. Na szczególną uwagę zasługuje *Diploschistes muscorum*, gatunek nowy dla Borów Tucholskich (por. Lipnicki 1990, 1993). Porost ten znany jest z licznych stanowisk w południowej części kraju, ale w północnej Polsce notowany był dotąd tylko na dziesięciu stanowiskach (Ohlert 1870, Cieśliński 1986, Fałtynowicz 1992, Rutkowski, Słowik 1999). Razem z *D. muscorum* zebrano inne interesujące i rzadkie gatunki, takie jak: *Aspicilia moenium*, *Buellia aethalea*, *Cladonia cariosa* i *Pycnothelia papillaria*.

Wykaz gatunków

Na piaszczystej glebie w miejscach nasłonecznionych: *Cetraria aculeata* (Schreber) Fr., *Cladonia arbuscula* (Wallr.) Flot. [subsp. *arbuscula* i subsp. *mitis* (Sandst.) Ruoss], *C. cariosa* (Ach.) Sprengel, *C. cervicornis* (Ach.) Flotow subsp. *verticillata* (Hoffm.) Ahti, *C. chlorophaea* s.l. (Fr. ex Sommerf.) Sprengel, *C. ciliata* Stirton var. *tenuis* (Flk.) Ahti & Lai, *C. cornuta* (L.) Hoffm., *C. fimbriata* (L.) Fr., *C. foliacea* (Huds.) Willd., *C. furcata* (Huds.) Schrader, *C. gracilis* (L.) Willd., *C. macilenta* Hoffm. subsp. *bacillaris* Nyl., *C. phyllophora* Ehrh. ex Hoffm., *C. pleurota* (Flk.) Schae-

Ryc. 1. Położenie opisywanego stanowiska
Fig. 1. Position of the locality described

rer, *C. pyxidata* (L.) Hoffm., *C. rangiferina* (L.) Weber ex Wigg., *C. subulata* (L.) Weber, *Diploschistes muscorum* (Scop.) R. Sant. (także na łuskach plechy pierwotnej gatunków z rodzaju *Cladonia*), *Peltigera didactyla* (With.) Laundon, *P. rufescens* (Weis.) Humb., *Placynthiella uliginosa* (Schrader) Coppins & P. James, *Pycnothelia papillaria* (Ehrh.) Dufour i *Stereocaulon condensatum* Hoffm.

Na betonowych słupkach: *Aspicilia moenium* (Vainio) Thor & Timdal, *Caloplaca citrina* (Hoffm.) Th. Fr., *C. decipiens* (Arnold) Blomb. & Forss., *C. holocarpa* (Hoffm.) Wade, *C. saxicola* (Hoffm.) Nordin, *Candelariella aurella* (Hoffm.) A. Zahlbr., *Lecanora albescens* (Hoffm.) Branth, *L. dispersa* (Pers.) Sommerf., *L. muralis* (Schreber) Rabenh., *Lecidella stigmatea* (Ach.) Hertel & Leuckert, *Mycobilimbia sabuletorum* (Schreber) Hafellner, *Phaeophyscia nigricans* (Flk.) Moberg, *P. orbicularis* (Necker) Moberg, *Physcia adscendens* (Fr.) Oliv., *P. caesia* (Hoffm.) Fürnrohr, *P. tenella* (Scop.) DC. in Lam. & DC., *Rinodina gennarii* Bagl., *Verrucaria nigrescens* Pers. i *Xanthoria parietina* (L.) Th. Fr.

Na kamieniach i głazach: *Acarospora fuscata* (Nyl.) Arnold, *Buellia aethalea* (Ach.) Th. Fr., *Candelariella vitellina* (Hoffm.) Müll. Arg., *Lecanora polytropa* (Hoffm.) Rabenh., *Neofuscelia loxodes* (Nyl.) Essl., *Trapelia coarctata* (Sm.) Choisy i *Tuckermannopsis sepincola* (Ehrh.) Hale.

Na korze brzoź (*Betula pendula*): *Bryoria fuscescens* (Gyelnik) Brodo & D. Hawksw., *Hypocomyce scalaris* (Ach.) Choisy, *Hypogymnia physodes* (L.) Nyl., *Lecanora conizaeoides* Nyl. ex Cromb., *L. varia* (Hoffm.) Ach., *Pertusaria albescens* (Huds.) Choisy & Werner var. *albescens*, *Platismatia glauca* (L.) W. Culb. & C. Culb., *Pseudovernia furfuracea* (L.) Zopf, *Tuckermannopsis chlorophylla* (Willd.) Hale i *Usnea subfloridana* Stirton.

Na korze sosen (*Pinus sylvestris*): *Hypocenomyce scalaris*, *Hypogymnia physodes*, *Imshaugia aleurites* (Ach.) Fricke Meyer, *Lecanora conizaeoides* i *Parmeliopsis ambigua* (Wulfen) Nyl. Na apotecjach *Lecanora conizaeoides* licznie rósł pasożytniczy grzyb *Lichenocnium lecanorae* (Jaap) D. Hawksw.

Na drewnie: *Lecanora conizaeoides* i *Micarea denigrata* (Fr.) Hedl.

Praca zrealizowana
w ramach projektu badawczego finansowanego przez
Komitet Badań Naukowych (grant nr 0946/PO4/98/15).

Summary

Along a small stretch (ca 100 m) of a railway embankment of the railway line: Kościerzyna-Czersk, near the station Rosochatka, 63 lichen species have been found. The most valuable is *Diploschistes muscorum* (Scop.) R. Sant, a very rare taxon in northern Poland. The lichen has produced abundant populations on scales of primary thalli of species from the genus *Cladonia* and also on the soil surface. In addition, other rare species have been identified, such as: *Aspicilia moenium*, *Buellia aethalea*, *Cladonia cariosa* and *Pycnothelia papillaria*.

Literatura

- CIEŚLIŃSKI S. 1986. Porosty muraw kserotermicznych na kemach w północnej części Równiny Bielskiej. – *Fragm. Flor. Geobot.* 29.3–4: 435–449.
- FAŁTYNOWICZ W. 1992. The lichens of Western Pomerania. An ecogeographical study. – *Polish Bot. Stud.* 4: 1–182.
- LIPNICKI L. 1990. Porosty Borów Tucholskich. – *Acta Mycol.* 26.1: 119–175.
- LIPNICKI L. 1993. Nowe i bardziej interesujące gatunki porostów w Borach Tucholskich. – *Fragm. Flor. Geobot.* 38.2: 707–714.
- OHLERT A. 1870. Zusammenstellung der Lichenen der Provinz Preussen. *Schrift.* – *Kgl. Phys.-ökon. Ges. Königsberg* 11: 1–51.
- RUTKOWSKI P., SŁOWIK J. 1999. Flora porostów doliny Drwęcy w okolicy Nowego Miasta Lubawskiego. – *Fragm. Flor. Geobot.*, ser. Polonica 6: 211–217.